

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1931.

Första kammaren.

Nr 3.

Torsdagen den 15 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr *Nerman* anmälde, att han infunnit sig vid riksdagen.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Landshövding *S. H. Kvarnzelius* lider av influensa epidemica med feber och är på den grund oförmögen att bevista riksdagens sammanträden tillsvidare, intygas härmed.

Stockholm den 13 januari 1931.

J. Tillgren,
leg. läk.

Herr **talmannen** yttrade: Innan de nu förestående valen företagas, ber jag att för kammaren få uppläsa 1 § i Kungl. Maj:ts nådiga stadga angående val till riksdagens utskott den 26 maj 1909:

»Val av ledamöter i utskott skall förrättas med valsedlar, å vilka före namnen utsatts partibeteckning (partinamn eller annan beteckning i ord för viss grupp av riksdagsmän eller för viss meningsriktning), men vilka i övrigt äro omärkta.

Namnen skola å valsedeln uppföras i en följd, det ena under det andra.

Valsedlarna skola för att bli va gällande vara enkla, slutna, hoprullade och fria från överstrykningar. Sedel må ej upptaga flera, men väl färre namn än det antal personer valet avser. Där något namn å sedeln är tvetydigt, gälle den dock för övriga namn.»

Jag ber dessutom att få fästa uppmärksamheten på tvenne saker: för det första, att ett namn ej får strykas och ersättas med ett annat, och för det andra, att när valsedel avlämnas, skall rubriken vara borttagen. I motsatt fall kommer den avgivna valsedeln att kasseras.

Företogs val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 106 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Strömberg,
- » Ekman,
- » Thulin,
- » Bergström, David K.,
- » Hallin,
- » Hansson, Gustav W.,
- » Reuterskiöld,
- » Sundberg,

herr Vennerström,
» Hellberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre *Ramel* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 8, angående godkännande av en mellan Sverige och Island undertecknad konvention angående fredligt avgörande av tvister.

Anställdes val av tolv ledamöter i statsutskottet. Därvid avlämnades 93 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Lindblad,
» Widell,
» Olsson, Olof,
» Kvarnzelius,
» Bergqvist,
» Nilsson i Malmö,
» Nilsson, C. Petrus V.,
» Svensson, N. J. Martin,
» Olsson, Oscar,
» Rosén,
» Lundell,
» Asplund.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av tio ledamöter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 73 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Bärg,
» Nilsson i Kristianstad,
» Örne,
» Bergman,
» Boman,
» Kristensson,
» Ericson, K. Oscar,
» Jönsson,
» Björnsson,
» Leander.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 63 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Svensson, Carl E.,
» Gustafsson, Karl J. A.,
» Lindley,
» Johansson, Johan Peter,
» Lindgren,
» Ström, Torsten E.,

herr Johansson i Friggeråker,
» Stendahl.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 58 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Åkerman,
greve Spens,
herr Klefbeck,
» Larson, V. Edward,
» Anderson, S. Erik,
» Schlyter,
» Svenson, Ernst W.,
» Bissmark.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 52 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Linder,
» von Sydow,
» Hansson, Sigfrid,
» Österström,
» von Geijer,
» Hagman,
» Westman,
» Frändén.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 44 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Linders,
» Sederholm,
» Eriksson, Carl E.,
» Andersson, Elof B.,
» Johansson, Johan Bernhard,
» Granath,
» Tjällgren,
» Gabrielsson.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 54 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Olsson, Olof,
» Trygger,

herr Sandler,
» Kvarnzelius,
» Nilsson i Kristianstad,
» Möller,
» Nilsson, C. Petrus V.,
» Hammarskjöld, K. Hjalmar L.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i nämnden.

På framställning av herr talmannen beslöts att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 2, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 30 maj 1919 om rätt till litterära och musikaliska verk m. m.;

nr 3, med förslag till lag om avstyckat eller avsöndrat områdes befriande från ansvar för in-teckning i stamfastighet m. m.;

nr 6, med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 3 § lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet; samt

nr 7, med förslag till lag om ändrad lydelse av 76 och 77 §§ lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 9, angående förstärkning av sjätte huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 10, angående medgivande för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja kronoegendom m. m.;

nr 11, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; samt

nr 12, angående försäljning av ön Kalven eller kronolägenheten Kalven nr 1 i Öckerö socken av Göteborgs och Bohus län.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 13, angående ändrade villkor för underhåll och pensioner till avskedad indelt manskap vid armén och marinen m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 15, med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror;

nr 16, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker; samt

nr 17, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 18, angående befrielse för extra ordinarie kustbevakningsbiträdet N. E. K. Walter från viss betalningsskyldighet.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 19, angående förstärkning av nionde huvudtiteln's anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga;

nr 20, angående statsbidrag till upprensning av avloppskanalerna till Mästermyr i Gotlands län; samt

nr 21, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 14 juni 1928 (nr 196) om galtbesiktningstvång.

Herr talmannen tillkännagav, att han och de ledamöter, som fått i uppdrag att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, ansett nödigt, att nu anställdes i kansliet en notarie (stomnotarie), tre förste stenografer, fjorton stenografer, en förste kanslist, en registrator och sex kanslister samt såsom betjäning en förste vaktmästare och elva vaktmästare, däribland en för utdelning av postförsändelser m. m., med skyldighet för betjäningen att, i den mån så erfordrades och ske kunde, tjänstgöra även på annat håll inom riksdagen, och hemställde herr talmannen, huruvida kammaren godkände, att nämnda personal tills vidare anställdes hos kammaren.

Härtill svarades ja.

Därefter tillkännagavs, att i enlighet härmed antagits såsom *notarie* (stomnotarie): sekreteraren hos arbetsdomstolen L. Wistrand; *förste stenografer*: förste assistenten hos generalpoststyrelsen P. G. Widegren, revisorn i riksräkenskapsverket E. Lindström och E. Elfner; *stenografer*: A. W. Fredén, e. befattningshavaren i kammarrätten F. Thorvall, juris doktorn C. G. Melander, förste assistenten i telegrafverket E. O. Schalin, A. Lundman, förste kanslisekreteraren H. Eriksson, fiskalen i kammarkollegiet J. H. Wallin, G. Torbiörn, banktjänstemannen T. B. Carlsson, redaktören N. Holmberg, avdelningschefen i Sveriges allmänna exportförening D. Belin, extra föredraganden i regeringsrätten F. E. O. Hedelius, redaktören S. Stäckig och filosofie kandidaten E. L. Ekman; *förste kanslist*: f. d. revisorn i domänstyrelsen H. J. Modigh; *registrator*: kanslirådet I. Myrberg; *kanslister*: sekreteraren i telegrafstyrelsen F. W. Funch, juris doktorn H. af Trolle, e. o. kammarskrivaren i tullverket E. A. Carlén, assistenten hos generalpoststyrelsen C. M. W. Stenwall, amanuensen i ecklesiastikdepartementet G. A. von Krusenstjerna och T. Vide; *förste vaktmästare*: Carl O. Eriksson; *vaktmästare*: W. Willberg, K. J. G. Carlson, Chr. Jensen, G. Tillman, J. E. Lundvall, G. Henrik Eriksson, N. T. Karlkvist, M. Jonas Ericsson, C. Rydén, K. Swenson och Bror K. O. Karlsson. Åt Jensen hade tills vidare uppdragits att ombesörja utdelningen av postförsändelser till kammarens ledamöter m. m. Tillman hade på

därom framställd begäran erhållit ledighet tills vidare för tjänstgöring såsom vaktmästare hos 1930 års försvarskommission, och till vikarie för honom hade antagits Olof Andersson.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 8 blev densamma på begäran bordlagd.

Herr Frändén väckte en motion, nr 2, om viss ändring i villkoren för erhållande av bidrag från anslaget till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor.

Motionen hänvisades till statsutskottet.

Herr *von Geijer* avlämnade en av honom och herr *Thulin* undertecknad motion, nr 3, om gratifikation åt vaktmästaren vid riksdagens tryckeriexpedition E. Rönnboms änka.

Denna motion hänvisades till bankoutskottet.

Herr *Gabrielsson* väckte en motion, nr 4, om viss ändring i villkoren för erhållande av bidrag från statens avdikningsanslag.

Denna motion hänvisades till jordbruksutskottet.

Herr *Frändén* avlämnade en av honom m. fl. undertecknad motion, nr 5, om anslag till hushållningssällskapet i Jämtlands län.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Herr **förste vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag hemställer, herr talman, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1 skall uppföras sist bland ärendena på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Denna hemställan bifölls.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12.08 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Fredagen den 16 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollen för den 10, 12 och 14 innevarande månad.

Herr statsrådet *Jeppsson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 25, angående inredande av vissa lägenheter m. m. i veterinärhögskolans lokaler.

Företogs val av fjorton suppleanter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 75 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Sandegård,
» Mellén,
» Larsén,
» Thorén,
» Eriksson, Valfrid,
» Åkerberg,
» Gustafsson, Per J.,
» Ehrnberg,
» Ström, O. Fredrik,
» Johansson-Dahr,
» Rydberg,
» Johansson, Karl August,
» Sandström,
» Andersson, Per.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av sexton suppleanter i statsutskottet. Därvid avlämnades 59 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Waller,
» Hammarskjöld, Carl Gustaf V.,
» Bergström, P. Albert,
» Carlsson, Carl A.,
» Clemedtson,
» Petré,
» Andersson, Karl E.,
» Ernfors,
» Pauli,
» Kobb,
» Thelin,
» Björck, K. A. W.,
» Nylander,
» Pålsson,

herr Sandén,
» Nilsson, Alexander.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tretton suppleanter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 3 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Wahlmark,
» Forssberg,
» Åström,
» Holmgren,
» Wijkström,
» Östergren,
» Andersson, Henrik,
» Bengtsson,
» Kropp,
» Larsson i Örbyhus,
» Ehrnberg,
» Hjalmarsson,
» Rydberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av åtta suppleanter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 46 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Berling,
» Lindmark,
» Norman,
» Bjurström,
» Forssell,
» Forslund,
» Bodin,
» Bengtsson.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 45 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Norling,
» Öhman,
» Wagnsson,
» Jonsson,
» Forssell,
» Hjalmarsson,
» Julin,
» Nordborg.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av tolv suppleanter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 43 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Lindhagen,
» Nordborg,
» Petrén,
fröken Hesselgren,
herr Tamm, C. G. L. H:son,
» Norman,
» Larsson i Brålanda,
» Sandström,
» Carlsson, Olof,
» Granström,
» Löfvander,
» Karlsson, Gottfrid.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 41 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Dalberg,
» Gustafson, J. Fritiof,
» Kropp,
» Johansson, August W.,
friherre Lagerfelt.
herr Johansson, Karl August,
» Henriksson,
» Lindmark.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av åtta suppleanter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 34 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Bärge,
» von Geijer,
» Svensson, Carl E.,
» Bergström, David K.,
» Widell,
» Björnsson,
» Tjällgren,
» von Sydow.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i nämnden.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 8, angående godkännande av en mellan Sverige och Island undertecknad konvention angående fredligt avgörande av tvister.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet den av herr Frändén m. fl. väckta motionen, nr 5, om anslag till hushållningssällskapet i Jämtlands län.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 25 blev densamma på begäran bordlagd.

Herr *Petrén* väckte en motion, nr 6, om skrivelse till Konungen angående åtgärd för fängelseläkarnas rättspsykiatriska utbildning.

Motionen blev på begäran bordlagd.

Herr *Forssell* väckte en motion, nr 7, om anslag till stipendier för studier inom väg- och vattenbyggnadsväsendet.

Denna motion hänvisades till statsutskottet.

Herr *Pålsson* väckte en motion, nr 8, om utredning rörande ändrade grunder för biskoparnas avlöning m. m.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Herr *Kropp* väckte en motion, nr 9, om utredning och förslag rörande viss ändring i expropriationslagen.

Denna motion hänvisades till behandling av lagutskott.

Herr *Johansson, Johan Peter*, väckte nedannämnda motioner:

nr 10, om utredning och förslag rörande inrättande av en fond för räntefria jordbrukslån för Norrland; samt

nr 11, om skrivelse till Konungen angående viss ändring i lagen om skogsaccis.

Dessa motioner blevo på begäran bordlagda.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med hänvisning till bifogat läkarebetyg får undertecknad härmed anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen tiden 17 januari t. o. m. den 17 instundande februari.

Stockholm den $^{10}/_1$ 1931.

Martin Kropp.

Att riksdagsman *Martin Kropp*, Åstorp, till följd av en blodkärslssjukdom (hyperthonia essentialis c. angina pectoris) under tiden $^{14}/_1$ —minst $^{14}/_2$ 1931 är till arbete oförmögen, intygar.

Hälsingborg $^{10}/_1$ 1931.

Thor Stenström,
leg. läkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11.57 f. m.

In fidem
G. H. Berggren.
